

Analyse af styrket udskoling

Afrapportering fra arbejdsgruppen

December 2016

Indholdsfortegnelse

Styrket udskoling.....	3
Nøgletal om udskoling.....	4
Elevafgang/-tilgang i inden udskoling.....	4
Elevtallet og klassekvotient i udskoling.....	5
Elevtrivsel i udskoling.....	6
Kompetencedækning i udskoling.....	8
a. Fælles valgfag på tværs af skoler.....	9
1. Erfaringer og eksisterende viden.....	9
2. Kvalitativ vurdering.....	9
3. Ressourcemæssig vurdering.....	11
4. Samlet vurdering.....	11
5. Rudersdal nuværende praksis.....	11
6. Konklusion og videre muligheder.....	12
b. Fælles (sprog)fag på tværs af skoler.....	13
1. Formelle krav om udbud af sprogfag.....	13
2. Erfaring og eksisterende viden.....	13
3. Kvalitativ vurdering.....	13
4. Nuværende praksis i Rudersdal Kommune.....	14
c. Deling af medarbejdere med særlige kompetencer på tværs af skoler.....	15
d. Koordinering og oprettelse af særlige linjer og profilskoler for udskolingselever.....	15
1. Erfaring og eksisterende viden.....	15
2. Kvalitativ vurdering.....	16
3. Ressourcemæssig vurdering.....	16
4. Samlet vurdering.....	16
e. Ny klassesdannelse i udskoling på tværs af skolerne.....	17
1. Erfaringer og eksisterende viden.....	17
2. Kvalitativ vurdering.....	18
f. Udskolingsafdelinger på færre skoler.....	18
1. Kvalitativ vurdering.....	18
2. Samlet vurdering.....	19
Konklusioner og videre arbejde.....	19

Styrket udskoling

Baggrund

I forbindelse med behandling af Budget 2017-2010 vedtog Børne- og Skoleudvalget den 8. juni 2016 at igangsætte en proces, hvor der gennemføres en række analyser af skolernes drifts- og økonomiske rammer mv. Formålet er fortsat at skabe et endnu bedre skolevæsen for elever i kommunens folkeskoler med fokus på at understøtte elevernes evne til at lære og understøtte en alsidig kompetenceudvikling hos den enkelte elev i lyset af de kommende økonomiske tilpasninger.

Med folkeskolereformen er det ønsket at styrke udskoling i forhold til at understøtte elevernes forskellige forudsætninger, særlige interesser og kompetencer. Dette kan kræve en højere grad af holddannelse og muligheder for et større udbud i forhold til særlige fag eller linjer. Nogle skoler oplever et gradvist fald i elevtallet i løbet af skoletiden og har som konsekvens af dette forholdsvis lave klassekvotienter eller gennemfører klassesammenlægninger i løbet af skoletiden. Flere skoler har erfaring med nye klassedannelser i udskoling. Trivselsmålingerne viser i lighed med det nationale billede en faldende elevtrivsel gennem skoletiden.

Arbejdsgruppens kommissorium

Arbejdsgruppen har arbejdet med følgende Kommissorium:

Formål

Analyse af og forslag til, hvordan man kan styrke udskoling i kommunen via styrkelse af de faglige miljøer, klassekvotient, anvendelse af fysiske rammer, særlige toninger, valgfag mm.

Arbejdsgruppen skal

- Analyserer skolernes mulighed for et tættere og forpligtende samarbejde om en fælles understøttelse af udskolingselevernes læring og udvikling. Afdækningen skal afspejle tiltag af mindre omfang til samling af udskolingselever på tværs af skoler.

Som f.eks.

- a) Fælles valgfag på tværs af skoler
- b) Fælles sprogfag (f.eks. fransk) på tværs af skoler
- c) Deling af medarbejdere på tværs af skoler med særlige kompetencer
- d) Koordinering og oprettelse af særlige profiler på skolerne for udskolingseleverne
- e) Ny klassedannelse i udskoling på tværs af skolerne
- f) Digital fjernundervisning på tværs af skoler
- g) Samling af eleverne på færre udskolingsafdelinger
  - Der skal for alle fag foretages en kvalitativ og ressourcemæssig vurdering, således at kvalitative forbedringer og økonomiske rationaler vurderes.
  - Synliggøre de økonomiske rationaler ved en styrket udskoling.

Arbejdsgruppen har forsøgt at søge viden og erfaringer med en styrket udskolingsindsats fra andre steder i landet. Men der findes ikke på nuværende tidspunkt et evidensbaseret grundlag til at vurdere om nogle udskolingsformer giver større læringseffekt for eleverne end andre. Der findes omfattende materiale på nettet om styrket udskolingsindsatser rundt omkring. Meget af materialet er de enkelte skolers subjektive beskrivelser af deres erfaringer og modeller eller også nogle kommuners sagsfremstilling i forbindelse med politisk behandling af temaet, uden større dybde og analysearbejde. Meget af materialet synes at

være blevet til på baggrund af behov for at løfte det faglige niveau og øge andelen af elever, der vælger og gennemfører en ungdomsuddannelse.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at det har været begrænset, hvor meget inspiration gruppen har kunnet hente fra disse forsøg, idet de ofte har haft et lidt andet fokus og begrænset med reel evaluering af tiltagene. Arbejdsgruppen har hentet inspiration fra publikationer, der er udgivet af bl.a. Undervisningsministeriet¹ og Danmarks Evalueringsinstitut², hvilket er indarbejdet i analysen.

Nøgletal om udskolingen

Elevafgang/-tilgang i inden udskolingen

Arbejdsgruppen har afdækket nettotilgang/-afgang i de nuværende 7.-9. klasse årgange i forhold til da disse årgange gik i 2.-4. klasse for 5 år siden. Denne afdækning tager ikke højde for om der har været en negativ eller positiv netto-tilflytning til skoledistriktet i samme periode på de udvalgte årgange.

Tabel1 nettoafgang/-tilgang i nuværende udskolingsklasser over de sidste 5 år.

	Skoleåret 2011/2012				Skoleåret 2016/2017				Forskel elevtal 2011-2016			
	2.kl.	3.kl.	4.kl.	samlet	7.kl.	8.kl.	9.kl.	samlet	2-7.kl.	3-8.kl.	4-9.kl.	samlet
Birkerød skole*	84	62	76	222	80	55	66	201	-4	-7	-10	-21
Bistrupskolen	75	63	51	189	59	51	38	148	-16	-12	-13	-41
Dronninggårdskolen	64	67	71	202	78	73	68	219	14	6	-3	17
Ny Holte skole	45	33	41	119	60	42	37	139	15	9	-4	20
Nærum Skole	53	33	64	150	54	18	52	124	1	-15	-12	-26
Sjælsøskolen**	103	75	97	275	101	70	80	251	-2	-5	-17	-24
Skovlyskolen	57	49	39	145	46	17	37	100	-11	-32	-2	-45
Toftevangskolen	43	48	41	132	48	48	43	139	5	0	2	7
Trørødskolen	125	113	100	338	106	114	83	303	-19	1	-17	-35
Vangebøskolen	51	53	48	152	45	33	31	109	-6	-20	-17	-43
Vedbæk Skole	49	48	63	160	47	35	48	130	-2	-13	-15	-30
Rudersdal	749	644	691	2084	724	556	583	1863	-25	-88	-108	-221

*Elevtallene for Birkerød skole i skoleåret 2011/12 er det samlede elevtal for klasserne på de tre årgange på den daværende Kajerødskolen og Parkvejeskolen.

**Elevtallene for Sjælsøskolen i skoleåret 2011/12 er de samlede elevtal på Høsterkøb Skole og Sjælsøskolen på de tre årgange.

Tallene viser at de tre nuværende udskolingsårgange var 221 elever større for 5 år siden, hvor de 3 årgange gik i henholdsvis 2., 3. og 4. klasse. Dele af afgangens specielt i 9. klasse kan henføres til at 66 af eleverne i 9. klasse har valgt, at gå på efterskole. I 8. klasse har 4

1

<http://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwieseS V6-TQAhVF2ywKHZ9gAvgQFggiMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.uvm.dk%2F-%2Fmedia%2FUVM%2Ffiler%2FUdd%2FFolke%2FPDF16%2FMar%2F160302-En-styrket-undervisning-i-udskolingen-marts.ashx&usq=AFQjCNF42Rk8vWLE3OmFeLn0de7PrEtJnA>

² <https://www.eva.dk/projekter/2013/erfaringer-med-udskolingsdynamoer-pa-to-skoler-i-kobenhavns-kommune/projektprodukter/undervisning-i-udskolingen-linjer-toning-og-holddannelse>

elever valgt at gå på efterskole. Der er store forskelle mellem skolerne, idet tre skoler (Ny Holte skole, Dronninggårdskolen og Toftevangskolen) har en positiv nettotilgang på samlet 44 elever, men de øvrige 8 skoler har en samlet nettoafgang på 264 elever.

For Birkerød skoles vedkommende, så var der nogle elever der søgte andre skoler i sammenlægningsprocessen, som vil påvirke de nuværende tal. Vangeboskolens elevtal i udkolingen er ligeledes påvirket af den uro, der var omkring skolen i foråret 2015.

Havde skolerne fastholdt elevtallet fra 2.-4. klasse i de nuværende udkolingsklasser, så ville dette have påvirket skolernes indtægtsgrundlag i en positiv retning.

Elevtallet og klassekvotient i udkolingen

Arbejdsgruppen har afdækket elevtallet og klassekvotienten i udkolingen på de 11 folkeskoleskoler i Rudersdal Kommune med udkolingsklasser. Skolerne er opdelt i forhold til de tre foreslåede skoledistriktsområder.

Da de tre skoledistriktsområder endnu ikke er vedtaget og dermed heller ikke er navngivet, så er de i denne rapport blot navngivet i forhold til deres primære geografiske placering i Rudersdal Kommune

Tabel 2 Elevtal og klassetal i 6.-9. klasse på skolerne i "Rudersdal Nord".

	Rudersdal Nord									
	Birkerød		Bistrup		Toftevang		Sjælsø		Samlet	
	Elever	klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser
6. klassetrin	59	3	53	2	45	2	73	3	230	10
7. klassetrin	80	3	59	3	48	2	101	4	288	12
8. klassetrin	55	3	51	2	48	2	70	3	224	10
9. klassetrin	66	3	38	2	43	2	80	4	227	11
Samlet	260	12	201	9	184	8	324	14	969	43
Klassekvotient		21,7		22,3		23,0		23,1		22,5

Tabel 3 Elevtal og klassetal i 6.-9. klasse på skolerne i "Rudersdal Vest".

	Rudersdal Vest									
	Dronninggård		Ny Holte		Skovly		Vangebo		Samlet	
	Elever	klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser
6. klassetrin	71	3	49	2	41	2	37	2	198	9
7. klassetrin	78	3	60	3	46	2	45	2	229	10
8. klassetrin	73	3	42	2	17	1	33	2	165	8
9. klassetrin	68	3	37	2	37	2	31	2	173	9
Samlet	290	12	188	9	141	7	146	8	765	36
Klassekvotient		24,2		20,9		20,1		18,3		21,3

Tabel 4 Elevtal og klassetal i 6.-9. klasse på skolerne i "Rudersdal Øst".

Rudersdal Øst								
	Nærum		Trørød		Vedbæk		Samlet	
	Elev	Klasser	Elev	Klasser	Elev	Klasser	Elev	Klasser
6. klassetrin	46	2	95	4	57	3	198	9
7. klassetrin	54	2	106	4	47	2	207	8
8. klassetrin	18	1	114	5	35	2	167	8
9. klassetrin	52	2	83	4	48	2	183	8
Samlet	170	7	398	17	187	9	755	33
Klassekvotient	24,3		23,4		20,8		22,9	

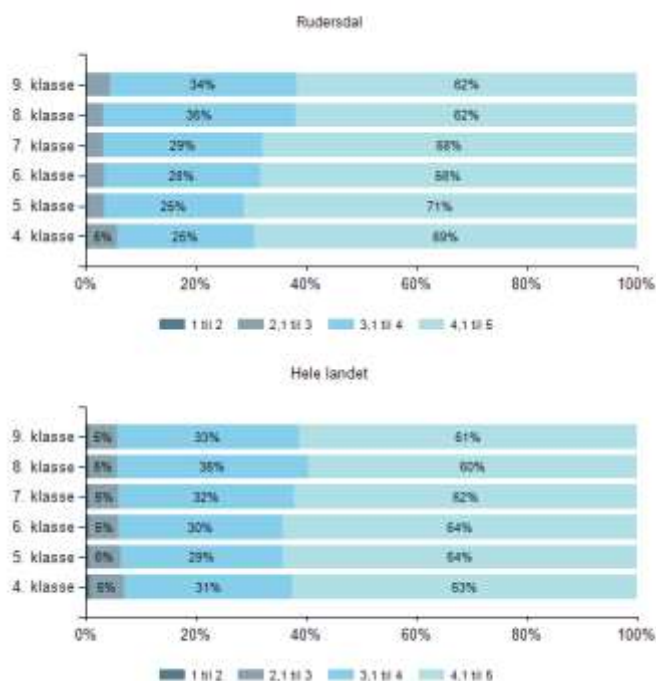
Ved en tværgående klassesdannelse i de tre skoledistriktsområder ville klassetallet kunne reduceres med samlet 13 klasser i hele kommunen med udgangspunkt i en klassekvotient omkring 24-25 elever i klasserne. Øges klassekvotienten yderligere, så vil reduktion i klassetallet øges yderligere.

Elevtrivsel i udskolingen

I forbindelse med folkeskolereformen blev indført en årlig elevtrivselsmåling på alle landets folkeskoler, der gennemføres hvert år i april måned. Elevtrivselsmålingens resultater opdeles i 4 hovedindikatorer: "Elevernes sociale trivsel", "Elevernes faglige trivsel", "Støtte og inspiration" samt ro og orden. Indikatorerne bygger på en række underspørgsmål. For hver indikator beregnes andelen af eleverne, der samlet får en score mellem 4,1- 5,0 (høj trivsel), 3,1 – 4,0 (god trivsel), 2,1 - 3,0 (mindre trivsel) og 1 til 2 (ringe trivsel).

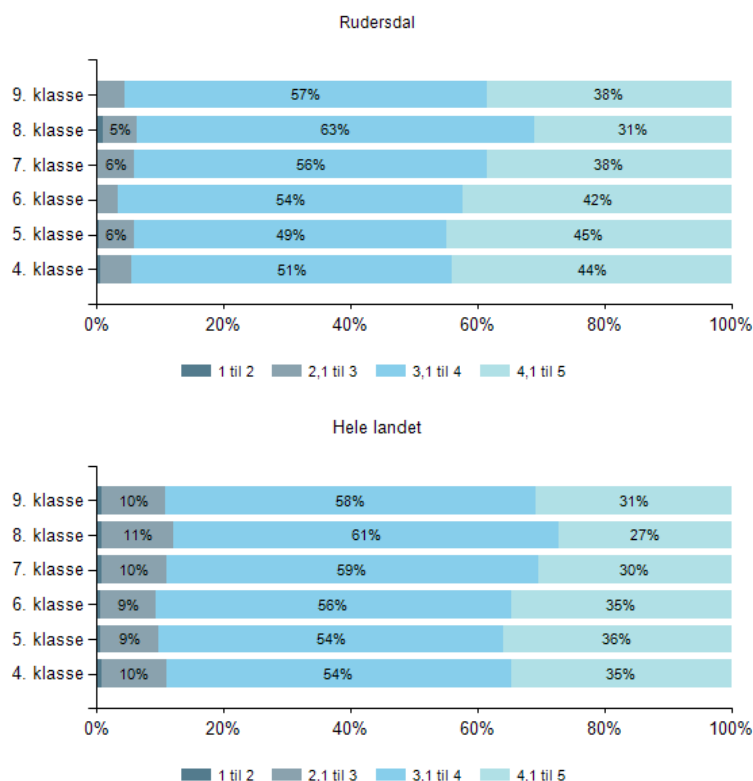
Nedenfor er resultaterne fra elevtrivselsmålingen i foråret 2016 på de 4 indikatorer med en sammenstilling af resultaterne i Rudersdal Kommune i forhold til hele landet.

Figur 1 Social trivsel

Som det fremgår af figurene, så er der et fald i andelen af elever i høj social trivsel i de to ældste klasser. Andelen af elever i høj trivsel er lidt højere end landsgennemsnittet, men faldet i de to ældste klasser er højere end for landsgennemsnittet

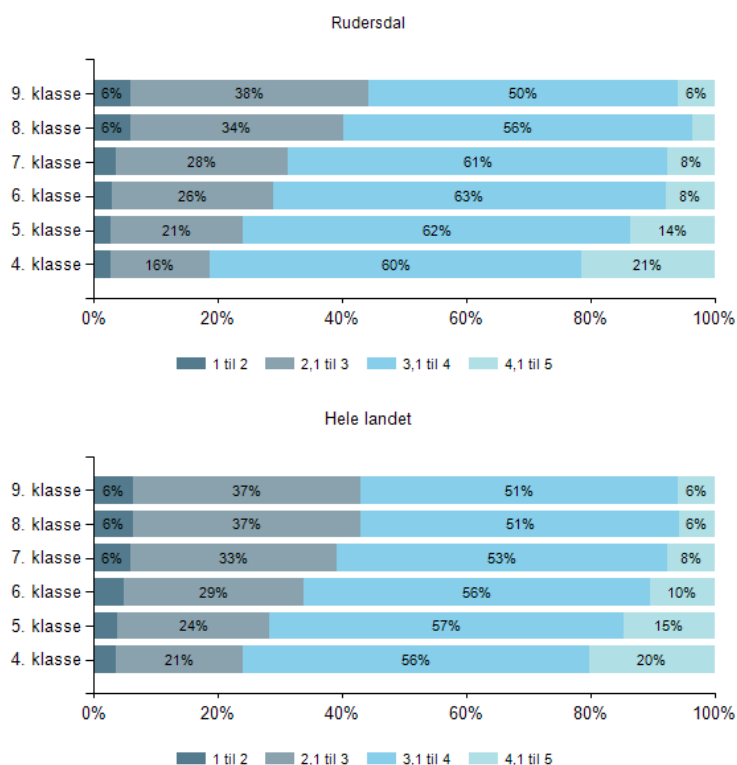
Figur 2 Faglig trivsel

Den faglige trivsel i Rudersdal er Generelt højere end landsgennemsnittet, men andelen af elever i høj faglig trivsel er faldende gennem skoletiden.

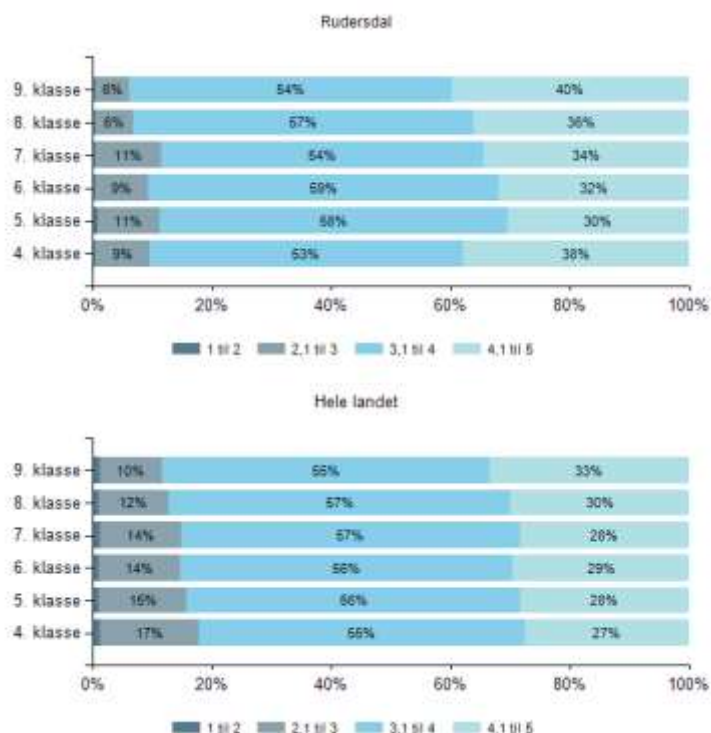
Andelen af elever i dårlig faglig trivsel er forholdsvis konstant gennem skoleforløbet og halvt så stor i Rudersdal, som landsgennemsnittet.

Figur 3 Støtte og inspiration

Andelen af elever, der oplever en Høj grad af støtte og inspiration i undervisningen er markant faldende gennem skoletiden og tilsvarende er der en stigende andel af elever, der ikke oplever støtte og inspiration i undervisningen i løbet af skoletiden. Rudersdal Kommune adskiller sig ikke markant fra landsgennemsnittet. Udviklingsforløbet "Alle børn skal lære, at lære, mere" har et centralt fokus på denne dimension i undervisningen.

Figur 4 Ro og orden

Elevernes trivsel i forhold til ro og orden er let stigende gennem skoletiden. Dette gælder både i Rudersdal Kommune og på landsplan. Andelen af elever, der ikke oplever Ro og orden i undervisningen er Væsentligt større på landsplan end I Rudersdal kommune.

Kompetencedækning i udskolingen

Antallet af obligatorisk fag øges i løbet af skoletiden. I forbindelse med folkeskolereformen og kommuneaftalen blev der opstillet en målsætning for kompetencedækningen af fagene i folkeskolen samtidig med at der blev afsat 700 mio. kr. til kompetenceudvikling af lærere og pædagoger i folkeskolen. Aftalen opstillede et mål om 85% kompetencedækning i 2016 og 90% kompetencedækning i 2018. I 2018 skal parterne drøfte, hvordan målet om 95% dækning kan opnås i 2020.

Tabel 5 Liniefagsdækning i % i fagene på 7.-9. Klassesetrin i Rudersdal og Danmark

Fag/	Rudersdal	Danmark
Dansk	97,4%	94,4%
Matematik	91,9%	94,7%
Engelsk	97,3%	93,4%
Fysik/kemi	94,9%	96,0%
Tysk	97,4%	94,1%
Fransk	100%	93,0%
Geografi	66,3%	71,4%
Biologi	85,4%	82,8%
Samfundsfag	69,9%	74,1%
Historie	86,6%	77,7%
Idræt	79,7%	86,2%
Kristendom	69,0%	60,0%
Madkundskab	75,0%	72,1%

Af tabellen fremgår det, at tendensen i liniefagsdækningen for de enkelte fag i Rudersdal Kommune følger den der gælder for hele landet. Generelt øges liniefagsdækningen i fagene i forhold til fagets timetal i udskolingen. Specielt fagene tysk, fransk og fysik/kemi har en høj liniefagsdækning i forhold til timetallet. Idræt har en lav liniefagsdækning i forhold til timetallet i faget. Fag hvor skolerne kun har en eller 2 faglærere er mere sårbare for liniefagsdækningen i forbindelse med opsigelser, sygdom, barsel mm. Generelt er liniefagsdækningen højere på de ældste klassetrin i forhold til indskoling og mellemtrin. I matematik er liniefagsdækningen i sidste skoleår lavere end landsgennemsnittet.

a. Fælles valgfag på tværs af skoler

1. Erfaringer og eksisterende viden

Flere kommuner i Danmark har forsøgt at samkøre valgfag på tværs af kommunens skoler med hovedbegrundelse i at øge udbud af valgfag for derigennem at styrke motivation og interesser hos eleverne. I sidste ende for at profilere skolen og de muligheder den åbner for.

I Rudersdal har valgfag på tværs af tre-fire skoler været på tegnebrættet, men dog ikke gennemført. Vi har derfor søgt viden hos sammenlignelige kommuner som Gentofte og Hørsholm kommune gennem fokusinterview med en af hovedkræfterne bag valgfagsordningerne. Der findes ingen systematiske evalueringer af erfaringerne med valgfag.

Gentofte modellen

I Gentofte kommune gennemføres valgfag på tværs af kommunens skoler på andet skoleår. Der udbydes og gennemføres omkring 80 halvårige valgfag på tværs af kommunens skoler. På en fast ugedag transporterer kommunens 7. - 9. årgang sig rundt til de skoler, der huser det valgfag, som de har fået tildelt ud fra deres ønsker. Der bruges 1,5 årsværk i arbejdstimer på kommunalt plan til at udbyde og koordinere disse mange tilbud.

Hørsholm modellerne

Hørsholm skolevæsen gennemførte i skoleåret 2015/16 et skoleår, hvor valgfagene på en af hver af de tre årgange (7. - 9. årgang) gik på tværs af kommunens fire skoler. Strukturen var tre årlige heluger fordelt over året med tre forskellige valgfag pr. elev og efter elevernes ønske/prioritering. Valgfagene fandt sted på en af de respektive skoler, hvortil eleverne transporterede sig.

I indeværende skoleår 2016/17 gennemføres to årlige linjeuger gennem brug af valgfagstimerne, men inden for hver enkelt skole og på tværs af 7. - 9. skoleår, men med et mere snævert udbud af linjer.

2. Kvalitativ vurdering

Større udbud af valgfag

Udbuddet af valgfag er i begge modeller blev øget markant for eleverne sammenlignet med, hvad en skole eller en årgang alene kan udbyde. Der bydes på mange spændende valgfagsretninger og mange elevinteresser kan derigennem imødekommes. Det i sig selv øger motivationen hos eleven i søge- og ønskefasen.

Men da ikke alle elever får opfyldt deres ønsker, som i høj grad er passionsbåret, så har der været en skuffelse hos de elever, der ikke har fået opfyldt deres førsteprioritet." Deri ligger såvel styrken som sårbarheden.

Elevernes oplevelse af valghold på andre skoler

I forbindelse med valgfagsmodellerne har eleverne flyttet sig til en ny skole, med ukendte elever, rammer og undervisere. Dette har skabt såvel spænding og glæde, som angst og utryghed afhængig af både børnetype, kommunikation, status og i det hele taget det narrative, som den enkelte elev bærer med sig. Læringslysten kan således og på en og samme tid motiveres hos nogle og svækkes hos andre.

Modellerne kræver, at den sårbare elev med særlige behov, støttes og at særordninger finder sted, hvor eleven enten kan blive hos en kendt lærer på sin egen skole eller alternative løsninger til opnåelse af tryghed.

Organisering af valgfagstimerne

I Gentofte modellen er der i mindre grad tale om et fordybelsesvalgfag, idet valgfaget er halvårligt med sammenlagt 30 reelle lektioner fordelt på 10 eftermiddage. I

Hørsholm modellen er der tale om en større grad af fordybelse, idet et valgfag fungerer i en uge med omkring 30 fokuserede timer; her øges mulighederne til eksempelvis besøg udefra eller besøg ud af huset. I begge tilfælde vil et valgfag naturligvis kunne opfylde nogle behov og ikke andre. En så stærk koncentration af et valgfag vil på den ene side kunne virke motiverende, men også demotiverende, hvis det ikke lever op til elevens forventninger.

Rekruttering af undervisere

I alle tre tilfælde er der søgt lærere med speciel interesse i eller kompetencer inden for et særligt felt med interesse for unge. Det har resulteret i lærerdesignede og –motiverede forløb. På den ene side er det en styrke at eleverne møder en passioneret lærer, på den anden side sårbart i tilfælde af sygdom eller anden form for fravær. Det kan dog kun tilskrives en fordel for lærerne, måske endda attraktivt, at den mulighed forefindes, at man kan få undervisningstimer til en passion.

Samarbejde med det omkringliggende samfund

Begge modeller har åbnet for konkret udnyttelse af elementer inden for den Åbne skole, altså et samarbejde med kulturinstitutioner og fritidsklubber og en opbygning af netværk i den forbindelse.

Ressourceforbruget

Resurseforbruget i Hørsholm modellen var højt, idet der på hvert valgfag var to undervisere, men i ganske få af fagene også en høj klassekvotient (max. 36, gennemsnitligt 22-25 elever pr. hold). Også begrundet i at en lærer ellers skulle undervise 30 timer ugentligt. Det parameter - sammenlagt med de koordineringsudfordringer og vikardækninger, der blev affødt ved undervisernes fravær i eget skema på egen skole i en uge - var to af hovedårsagerne til, at Hørsholm ikke kunne gennemføre samme ordning i indeværende skoleår. Det kostede på andre parametre. I Gentofte Kommune anvendes der 1,5 årsværk til den koordinerende funktion af valgholdene (Svarer til udgiften til undervisere på ca. 20 valghold).

Logistiske udfordringer

Der kan være nogle praktiske udfordringer omkring lokalemuligheder og i transport mellem skoler. I begge modeller i Hørsholm og Gentofte har transporten ikke oversteget fem kilometers afstand. Dog har trafikikkerheden nogle steder været en udfordring og bør derfor indgå i en planlægning. Eleverne har været selvtransporterende uden voksenledsagelse.

Den tværgående planlægning giver ligeledes nogle skemabindinger på tværs af skolerne, idet valgholdene naturligvis er nødt til at blive placeret samtidig på tværs af skolerne.

Opsamling

Muligvis kan valgfag på tværs af skoler i højere grad bidrage til en styrkelse af elevens viden om egne kompetencer og interesser i henhold til et kvalificeret valg af ungdomsuddannelse. Nogle af valgfagene kan have karakter af masterclass-forløb, der kan styrke særligt dygtige elever på et bestemt fagligt område. Om ovenstående modeller kan fastholde eller tiltrække nye elever til en skole/kommune er vanskeligt at vurdere, men der vil sandsynligvis være tale om en højere grad af tiltrækning alene grundet flere valgmuligheder.

3. Ressourcemæssig vurdering

En hovedkonklusion på begge valgfagsmodeller har været, at de ikke har sparet resurser, nærmere tværtimod, men de har profileret skolerne og skabt nye strukturer med åbninger skolerne imellem og til det lokale kulturliv. Profileringen har overordnet gået på de unge menneskers oplevelse af øgede muligheder for valgfag, men også brud med skolegrænser og åbning mod jævnaldrende relationer.

Anskuet ud fra et rent økonomisk perspektiv, har de to løsninger fra skoleåret 2015/16 kostet investering – men altså investering i status og profilering, som måske i sidste ende sparer kroner ved positiv omtale og ungemotivation.

4. Samlet vurdering

Samlede udsagn fra de to kommuner peger på, at elevevalueringerne har været positive. Normal fungerende elever har overvejende høstet frugter af at møde nye bekendtskaber i form af kammerater og undervisere. Det har ikke været et problem at bevæge sig på tværs af skoler.

Det kræver dog ihærdig protokolføring og administration.

Selve ordningen opsamler mange arbejdstimer fra de enkelte skoler til valgfagsadministration decentralt, men kræver ligeledes en stor central koordination. Eleverne får ikke deres valgfag som break på ugen, som inspiration midt i en boglig uge, men i stedet et koncentrat af lutter boglige timer, hvilket flere af dem nævner som negativt. Det er umuligt at få valgfagene til at tale sammen og tværfagligt forbinde sig til resten af årgangens fag – sammenhængskraft – når valgfagene går på tværs af skolerne. Således udfordres den del af bekendtgørelsens § 3, stk. 2, hvor det fremgår, at: Valgfag, der ikke indgår i prøverækken, og som eleven undervises i på 9. klassetrin, skal indgå i elevens projektopgave.

Samlet vurdering er således, at der både er negative og positive faktorer i de to kommuners modeller. Der er ikke noget økonomisk rationale i de to kommuners modeller.

5. Rudersdal nuværende praksis

Arbejdsgruppen har undersøgt skolernes nuværende oprettede valgfagshold på skolerne i forhold til antal valgfag på skolerne, valgfagernes temaer samt holdstørrelsen.

Udbud af valgfag på skolerne

Skolerne arbejder med meget forskellige modeller for organiseringen af valgfagene på 7.-9. Klasseset. 6-7 af skolerne organiserer valgfagene på tværs af årgangene i udskolingens for at få det tilstrækkelige udbud af valgfag. Mens andre skoler tilbyder valgfagene for enkelte årgange. En enkelt skole har et samlet valgfag over 3 år, der dog indeholder en lang række selvstændige forløb indenfor en bred vifte af kompetenceområder. Nogle skoler udbyder valgfagene for et halvt år ad gangen, men andre har valgfaget over hele året. Der er ingen skoler, hvor valgfaget udbydes som en komprimeret timepulje over et kortere tidsrum.

Mange af skolerne har benyttet folkeskolereformen til at udbyde valgfag, der går udover de valgfag, der er beskrevet mål for i lovgivningen, mens andre skoler tilbyder mere traditionelle valgfag. På de fleste skoler oprettes mellem 3-6 forskellige valgfag. I nedenstående tabel er skolernes valgfagsudbud forsøgt opgjort indenfor nogle overordnede temaer med antal skoler, hvor faget er oprettet.

Tabel 6 oprettede valgfag på skolerne i 2015/16

Valgfagstema	Antal skoler
Lego / Robotteknologi	7
Håndværk og design	6
Kunst, pop-art, billedkunst	6
Madkundskab, den store bagedyst, kok amok, kost og sundhed	7
Musik	3
Friluftsliv, motion og sundhed	6
Idræt	3
Drama, musical og "on stage"	5
Science, undersøgende naturfag	3
Medborgerskab, demokrati og samfund	3
Nationale og internationale studier, verden, det internationale samfund	3
IT og medier	2
Innovation og events	2
English culture, cambridge english	2
Mindfulness	1
Matematik	1
Kommunikation og formidling	1
Fra menneske til menneske	1

Valgholdenes størrelse på skolerne

Valgfagernes størrelse varierer fra under 10 elever til over 30. Skolernes gennemsnitlige valgholdstørrelser varierer mellem 15 og 25 elever. Den gennemsnitlige holdstørrelse er på ca. 20 elever.

6. Konklusion og videre muligheder

Generelt har de skoler, der udbyder valgfag på tværs af flere årgange mulighed for at udbyde flere forskellige valgfag og også understøtte et lidt højere deltagerantal. Det samlede antal elever i udskolingens er afgørende for antal af forskellige valgfag og holdstørrelserne. Der oprettes en del mindre valghold på flere skoler, som trækker en del på skolens økonomiske råderum.

Arbejdsgruppen vurderer at det vil være muligt i nogen grad at tilrettelægge valgfag på tværs af skolerne indenfor et vist geografisk område (f.eks. de tre nye skoledistriktsområder). Dette

vil skabe mulighed for at tilbyde eleverne et større udvalg af mulige valgfag og ligeledes være medvirkende til at øge den gennemsnitlige holdstørrelse. En øget holdstørrelse vil øge skolernes økonomiske råderum på ca. 600.000 kr., hvis den gennemsnitlige holdstørrelse f.eks. øges med 4 elever. Valgfag på tværs af skolerne vil give noget transporttid for eleverne (cykel) og det vil give nogle skemabindinger og kræve koordinering af ringetider mm. Nogle af disse udfordringer kan reduceres ved at strukturere valgfagene i nogle lidt længere blokke i stedet for 2 lektioner ugentlig. Det vurderes at mange af valgfagene kunne profitere af en ændret struktur.

I lovgivningen skal elevernes valgfag indgå som en del af elevernes projektopgave, så dette skal der tages højde for i forbindelse med vurdering af elevernes projektopgaver, hvis undervisningen er sket på tværs af skolerne.

b. Fælles (sprog)fag på tværs af skoler

1. Formelle krav om udbud af sprogfag

I forbindelse med folkeskolereformen blev engelsk obligatorisk for alle elever fra 1. Klasse. Tysk eller fransk skal udbydes fra 5. Klasse. Skolerne kan vælge om de vil udbyde begge eller kun et af sprogene fra 5. Klasse. Skolerne skal udbyde 3. Fremmedsprog fra 7. Klasse. Hvis skolen har udbudt begge sprog fra 5.

Klasse, så skal skolen udbyde begge sprog igen i 7. Klasse til de elever, der ikke har det pågældende sprog i forvejen. Hvis skolerne kun har udbudt et af de to sprog i 5. Klasse, så skal de udbyde det 3. Sprog i 7. Klasse.

Det 3. Fremmedsprog erstatter timerne til valgfag. Men 3. Fremmedsprog udbydes ofte med et højere timetal end valgfaget.

2. Erfaring og eksisterende viden

Det har kun i begrænset omfang været forsøgt på danske skoler at udbyde sprogfag på tværs af skoler i kommuner, og i mange tilfælde da kun for enkelte elever, der ønskede et bestemt valgfag, som ikke var udbudt på egen skole, eksempelvis fransk.

Der findes ingen data eller evalueringer, der viser noget om læringseffekten på dette område.

3. Kvalitativ vurdering

Som i ovenstående punkt om fælles valgfag kan muligheden for at få opfyldt et bestemt ønske til sprogfag, som kun forefindes eller foregår på en naboskole, være motiverende for læringslysten. Det kan lige så vel være det modsatte, altså grund til fravalg, fordi eleven ikke bryder sig om at flytte sig efter faget, eller motivationen ikke overstiger praktikken. Det vil typisk være fagene tysk eller fransk, som skal søges på anden skole. Det samme perspektiv gør sig gældende for en lærer.

Set ud fra en skoles perspektiv er der flere udfordringer forbundet med modellen for sprogfag:

- udfordringen ved at finde en kvalificeret faglærer (til få timer)

- udfordringen ved at skabe en fuldtidsstilling til en faglærer, eksempelvis fransklærer med begrænsede antal fransktimer på en skole
- udfordringen ved at valgholdene bliver for små, eksempelvis 11 franskelever på en årgang, fordi resten, eksempelvis 36 elever, har valgt tysk og derfor skal deles i to hold – en dyr løsning, idet en årgang med normalt to lærere må resultere i tre lærere

Alt dette kunne pege på, at to eller tre skoler kunne "dele" en sproglærer eller flere.

Det kræver dog følgende:

1. At læreren eller eleverne skal flytte sig fysisk og måske også midt på dagen fra egen skole til skolen, hvor sproget skal læses.
2. At eleverne skal indgå på et hold med ukendt underviser, ukendte kammerater og i ukendte rammer til en start og også fortsat, da der ikke ellers levnes tid til opbygning af kendskab.
3. At de to skolars skema og struktur skal være samstemte.
4. At to skoler samstemmer skema og strukturer resulterer i bindinger på skema og muligheder internt på begge skoler.
5. Evt. fjernundervisning via digitale platforme.

Der kan ved større enheder være tale om en fordel ved flere faglærere pr. fag, hvilket muliggør styrket vidensdeling og fagsamarbejde. Herved kan opkvalificering af fagteam og underviser også være en klar fordel.

4. Nuværende praksis i Rudersdal Kommune

De fleste af skolerne i Rudersdal Kommune udbyder kun tysk fra 5. Klasse og fransk som 3. fremmedsprog fra 7.klasse.

Både tysk og fransk fra 5. klasse

2 skoler udbyder både tysk og fransk fra 5. Klasse. På en 2-sporet skole kan denne sprogmodel medføre et ekstra sproghold, hvis der ikke er en ligelig fordeling af elevernes valg af de to sprogfag. Dette vil typisk koste ca. 350-400.000 kr. årligt for det samlede sprogforløb. Samtidig vil disse skoler skulle udbyde både tysk og fransk i 7. Klasse, hvilket kan resultere i ganske små sproghold til de to fremmedsprog. De to skolars erfaring er, at det kun er ganske få elever, der vælger et 3. Fremmedsprog. Så der er en tendens til at denne model medfører at de fleste elever kun har 2 fremmedsprog. I forhold til dette, så vil det være væsentligt at følge om der er et frafald, der kan medføre at nogle elever kun står med 1 fremmedsprog efter 9. Klasse. Da sprogmodellen kun har fungeret i 2 år på disse skoler, så er det for tidligt at vurdere om dette er tilfældet.

De skoler der har valgt tysk/fransk fra 5. klasse bør vurdere omkostninger, om de har elever, der fravælger et af de to sprogfag inden 9. Klasse samt andelen af elever med 3.

Fremmedsprog.

Tysk fra 5. Klasse og fransk fra 7. Klasse

Denne model bruges på 10 af skolerne (Høsterkøb skole kun i 5. Klasse). På 3 af skolerne er der ikke oprettet hold med 3. Fremmedsprog i fransk i indeværende skoleår grundet manglende søgning (en enkelt skole har slet ikke elever, der har valgt fransk). Flere skoler oplyser, at der er et vist frafald fra 7.-9. Klasse, idet eleverne oplever at det bliver for mange timer. Der er samlet 349 elever, der har fransk som 3. Fremmedsprog fordelt på 25 hold, hvilket giver en gennemsnitlig holdstørrelse på ca. 14 elever. Holdstørrelserne varierer fra 5 til 31 elever. Flere skoler med tæt geografisk nærhed kunne med fordel have franskhold på tværs af skolerne. Med de nuværende holdstørrelser ville et sådan samarbejde kunne give skolerne et økonomisk råderum på mellem 500.000-750.000 kr. årligt.

c. Deling af medarbejdere med særlige kompetencer på tværs af skoler

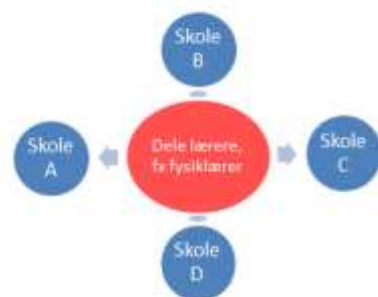
I særlige tilfælde kan det være hensigtsmæssigt at skolerne deler faglærere med særlige fag på tværs af skolerne. For den pågældende lærer vil det dog betyde, at der skal opbygges flere relationer til både kollegaer og elever samt kultur, fysiske rammer og praktiske forhold. Det vil almindeligvis også udløse et ulempestillæg til den pågældende medarbejder.

Det er derfor den umiddelbare vurdering at dette kun bør anvendes i særlige tilfælde og vil ikke være en ressourcebesparelse, idet det vil betyde ekstra tid og omkostninger til transport samt et evt. tillæg til medarbejderen.

Det kan derimod være mere relevant at vurdere om nogle af skolernes ressourcepersoner bør fungere i forhold til flere af skolerne i de nye skoledistrikter. De fleste skoler har ressourcepersoner indenfor en lang række fagområder (læsning, matematik, fremmedsprog, naturfag, bevægelse, kreative fag, specialpædagogik, læringsvejledere (Impact coaches) mm.

Sådanne overvejelser bør derfor indgå i evt. tættere og mere forpligtende samarbejde på tværs af skoler.

Der kan være et mindre økonomisk rationale, idet alle ressourcepersoner har en basisomkostning i forhold til faglig ajourføring, netværkssamarbejde, forberedelse af diverse præsentationer mm. Samtidig kan der være en yderligere kvalificering, idet denne opgave fylder mere i den samlede opgaveportefølje. Endvidere vil et sådan samarbejde kunne reducere det vacuum nogle skoler kan opleve i forbindelse med en vakant stilling indenfor en af ressourceområderne.

d. Koordinering og oprettelse af særlige linjer og profilskoler for udskolingselever

1. Erfaring og eksisterende viden

Flere skoler og kommuner i Danmark har oprettet særlige linjer og profiler i udskoling ud fra forskellige behov og motiver, der blandt andet skal være med til fx

At øge elevernes motivation og læringslyst

At løfte det faglige niveau og forbedre elevernes præstationer

At tiltrække og fastholde eleverne fra skoledistriktet

At skabe et attraktivt ungdomsmiljø

At øge andelen af elever, der påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse

Nogle af de gennemgående temaer og overskrifter i forbindelse med oprettelsen af særlige linjer og profiler er blandt andet innovation og entreprenørskab, dans, musik og kreativitet, sundhed, science, idræt og bevægelse, sprog, kultur og kommunikation, internationalisering og globalisering mm.

Københavns kommune, der er en af de kommuner, som har afprøvet oprettelsen af både særlige linjer og profiler, har blandt andet på den baggrund taget konsekvensen og nedlagt kommunens profilskoler og i stedet "konverteret" nogle af dem til kompetencecentre indenfor

fx matematik og det naturfaglige område, idræt og bevægelse, sprog og internationalisering osv.

2. Kvalitativ vurdering

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) peger i sin undersøgelse fra 2016 vedrørende arbejdet med linje- og holdopdelt udskoling på en række fordele og ulemper.

Blandt fordelene vurderer skolelederne generelt betydningen af linjer for elevernes motivation og faglige udbytte positivt. Et overvejende flertal af de skoleledere, der arbejder med linjer, vurderer, at de fagligt stærke elevers udbytte af undervisningen i høj eller nogen grad er øget, mens lidt færre af skolelederne vurderer, at de fagligt svage elevers udbytte i høj eller nogen grad er øget.

Blandt ulemperne nævner skolelederne, at de oplever, at elevernes venner i høj grad eller i nogen grad har for stor indflydelse på linjevalget. Lidt under halvdelen af skolelederne oplever, at elevernes forældre i høj grad eller i nogen grad har for stor indflydelse på elevernes linjevalg.

Desuden peger en del skolelederne på, at der i høj grad eller i nogen grad opstår en utilsigtet skæv fordeling af piger og drenge på linjerne, samt at de fagligt svage elever i høj grad eller i nogen grad vælger den samme linje, selvom skolens profil og linjer ikke er tilrettelagt ud fra en intention om niveaudeling.

Særlige profil og linjeorganisering kan godt være med til at skabe nogle rammer, hvor en bestemt faglig interesse kan give eleverne mulighed for at fordybe sig og mødes i meningsfulde faglige fællesskaber, men udfordringen ved at skabe motivation, som er funderet i elevernes interesser i en linjeorganiseret udskoling, er bl.a. at sammensætte linjerne så eleverne får mulighed for at gå på en af de linjer, de er interesserede i, og samtidig sikre socialt ligeværdige og velfungerende klasser.

EVA's casestudierne viser, at nye organiseringer af udskolingen forudsætter, at lærerne påtager sig en særlig rolle og anvender særlige kompetencer.

På skoler med linjeorganiseret udskoling er det afgørende, at lærernes faglige kompetencer svarer til den pågældende linjes profil, da de tegner linjen over for eleverne. Det er i den forbindelse en udfordring at sikre, at der er et hensigtsmæssigt match mellem lærernes kompetencer og den enkelte linjes profil. Der kan være en fare for, at man på linjerne bliver meget afhængig af konkrete lærerprofiler.

Det meste af elevernes skoledag er bundet af den fagopdelte undervisning med mål for de enkelte fag, hvilket betyder at toningen i forhold til linjer kun kan ske delvist indenfor de enkelte fag og i nogen omfang i den understøttende undervisning.

3. Ressourcemæssig vurdering

Medmindre der oprettes profiler, linjer og hold på tværs af skoler, hvor der er flere elever pr. profil, linje eller hold, så forventes det ikke, at oprettelsen af særlige profiler og linjer i udskoling vil medføre en ressourcemæssige besparelse på den enkelte skole.

4. Samlet vurdering

Der synes at være en tendens til at en række af de forsøg, der er iværksat med linjer på skolerne mere har styrket en profilering og egen fortælling end elevernes læring. Der findes ikke en systematisk sammenstilling, hvor disse skolers elevtrivsel og afgangsprøveresultater er sammenstillet med andre skoler. At dømme ud fra Københavns kommunes erfaringer med særlige linjer og profiler, som kommunen nu er gået bort fra, må det siges at oprettelsen

af særlige profiler og linjer i udkolingen ikke nødvendigvis vil indfri forventningerne i forhold til en styrket udkoling i Rudersdal Kommune, idet at der i EVA's undersøgelse peges der blandt andet på, at nogle af de aspekter der fremhæves som værende positive ifm. skoler der kører med profiler og linjer, også kan genfindes på skoler, som ikke arbejder med linjeopdeling eller hold- dannelse i udkolingen.

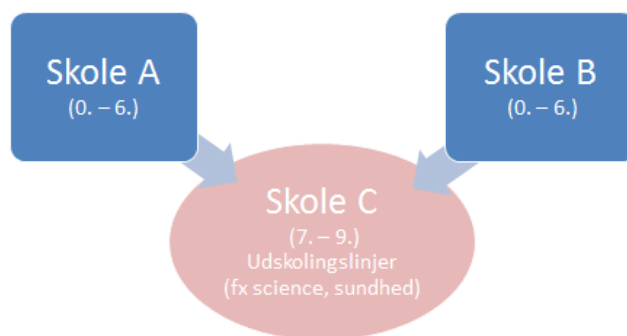
Endelig er det med det fast fagudbud og mål for fagene begrænset, hvor meget en linje kan tone dagligdagen på en skole og dermed være medvirkende til at skabe en ubalance mellem elevens forventninger og dagligdagens realiteter. I forbindelse med arbejdet med synlig læring og elevernes læringsstrategier er et af fokusområderne at eleverne i arbejdet med deres læringsstrategier i høj grad tager afsæt i deres passioner og interesser. Dette har skolerne bl.a. fået præsenteret via mødet med repræsentanter fra ledelsesteamet på Stonefields school i Auckland, hvor en stor del af skolens undervisning tager afsæt i elevernes interesser, i såkaldte break-through forløb. Skolens læringsresultater for eleverne er ganske imponerende.

e. Ny klassedannelse i udkolingen på tværs af skolerne

1. Erfaringer og eksisterende viden

I Glostrup kommune arbejdes der med klassedannelse på tværs af klasser i udkoling i forhold til valg af linjer. Glostrup kommune har et skoledistrikt med fem matrikler.

Der arbejdes med linjer, men en stor del af undervisningen er den samme på alle linjer på grund af de krav der stilles centralt fra til undervisningen. Kommunen har udarbejdet en undersøgelse hos eleverne, der overordnet giver et billede af, at de er glade for skiftet. Glostrup kommune har udarbejdet en evaluering, der kan tjene til inspiration. Undersøgelsen i Glostrup er alene rettet mod eleverne i 7. klasse et halvt år efter skiftet. 81,8 pct. Af eleverne har oplevet skoleskiftet som 'meget godt' eller 'godt'.

Ballerup Kommune arbejder med en skole på to matrikler. Kommunen arbejder dog ikke på nuværende tidspunkt med en ny klassedannelse på tværs af skoler i udkolingen.

Ringsted Kommune har lavet en Campus skole, hvor der arbejdes med linjer. Alle udkolingselever i kommunen kan fra 7. klasse søge Campusskolen, hvis man ønsker, at specialisere sig på en linje.

Det er ikke lykkedes arbejdsgruppen at finde en evaluering af projektet.

2. Kvalitativ vurdering

Efter dette kommissoriums tilblivelse, har Rudersdal Kommune fået dispensation til, at arbejde med 3 skoledistrikter i kommunen. Dette har givet anledning til yderligere at kigge på en vurdering af klassedannelse på tværs af skoler.

Målet med klassedelinger på tværs af skoler, må være at fremme elevernes motivation, trivsel og derigennem styrke det faglige niveau, så det understøtter målet "at alle elever lærer, at lære mere. Herudover er målet også, at lave en skole, som lever op til de behov og den adfærd en udskolingselev har. Vores mulighed for at søge viden og skabe relation til omverdenen på nettet åbner elevernes verden, så de også ønsker og søger en forandring i deres virkelighed på skolen. Af tabel 1 (side 2) fremgår det, at der er et frafald på ca. 10% af eleverne fra mellemtrin til udskoling. Endvidere viser figur 1 (side 6) og figur 3 (side 7), at der er en faldende social trivsel og en faldende oplevelse af støtte og inspiration i de ældste klasser. Der er således allerede i dag en del elever, der foretager et skoleskift. Flere af kommunens skoler arbejder med en ny klassedannelse i forbindelse med skiftet til udskoling. Dette sker dog kun indenfor skolens egne klasser. Der er ikke lavet en systematisk evaluering af denne praksis, men udsagn fra eleverne er generelt positive.

Størrelsen på de kommende års årgange, der starter i skoler er noget mindre end tidligere år. Dette vil medføre en endnu større sårbarhed i udskoling, der på de fleste skoler vil blive mindre end i dag.

Det vil være muligt at indføre en ny klassedannelse på tværs af skolerne i forbindelse med skiftet til udskoling. Men dels vil eleverne have ret til at blive på deres nuværende skole, hvilket betyder, at mobiliteten alene vil ske blandt de elever, der har løst til at søge til en anden skole. Da udskolingerne på de fleste af de 11 skoler er 2-sporede, så vil det blive en udfordring, at lave en hensigtsmæssig klassedannelse eller imødekomme flest mulige ønsker. Endvidere kan der være en risiko for, at nogle skoler vil ende med meget små klasser.

Samlet vurderes en sådan model ikke at være hensigtsmæssig.

f. Udskolingsafdelinger på færre skoler

Flere kommuner har gennem de seneste år etableret selvstændige udskolingsskoler eller etableret skoler med op til 2000 elever fordelt på flere matrikler, hvor en af matriklerne har udskolingseleverne.

De primære årsager er ønsket om at skabe et samlet miljø for skolens ældste elever, hvor eleverne har mulighed for at skabe mange forskellige relationer, idet dette kan være en udfordring i denne alder, hvor interesserne kan gå i forskellige retninger. Muligheden for at lave en mere varieret holddannelse og evt. tone nogle af klasserne efter særlige interesser, udbyde et bredere tilbud af valgfag. Understøtte et større fagligt miljø indenfor de forskellige fagområder samt mulighederne for et økonomisk rationale.

1. Kvalitativ vurdering

Rudersdal Kommune kender denne model fra Høsterkøb og Sjælsøskolen, hvor eleverne fra Høsterkøb skole skifter til Sjælsøskolen efter 5. Klasse.

Nedenfor er angivet nogle af de kvalitative muligheder og opmærksomhedspunkter en sådan model vil have.

Udskolingsafdelinger på færre skoler vil kunne skabe

- nogle udskolingsmiljøer med større mulighed for holddannelse,
- større mulighed for at kunne varetage elevernes forskellige behov
- Give mulighed for nye og flere relationer inden for samme aldersgruppe
- Brede udbud af valgfag for eleverne
- Mulighed for at tone indholdet i de forskellige klasser.
- Mulighed for at samle fagfaglige samt viden om læringskompetencer i forholdt til udskolingselever på et stede
- Mindre sårbarhed ved sygdom, barsel o.lign. idet faggruppen af faglærere er væsentligt større og kan dermed bedre dække hinanden ind.
- Faglig og pædagogisk sparing imellem de professionelle har flere muligheder
- En optimering af ressourcer og viden i forhold til arbejdsopgaver omkring udskoling. (afgangsprøver, parathedsvurderinger, praktik, projektopgaver, karaktergivning, valg af uddannelse etc.)

Særlige opmærksomheder ved en sådan model

- At man ikke har en skole hvor de yngre elever kan lære af de store, og hvor værdien af at have forskellige aldre og årgange på skolen ikke er tilstede.
- At den viden man har om eleverne ikke går tabt i forbindelse med skoleskiftet.
- Sikre et godt integrationsforløb, således at der hurtigt skabes gode relationer og fokus på læringsforløbene
- Nogle elever vil få lidt længere til skole end de ellers kunne have haft.

2. Samlet vurdering

En model med færre udskolingsafdelinger giver en lang række muligheder, som det kan være værd at afdække nærmere. Ud over de kvalitative muligheder, så vil en sådan model give et ikke ubetydeligt økonomisk råderum til skolerne.

I tabel 2-4 på side 3 er der med afsæt i det nuværende elevtal i udskolingsklasserne angivet, at der med en klassedannelse på færre udskolingsafdelinger vil kunne reduceres med minimum 13 klasser, hvilket vil give et økonomisk råderum på omkring 10 mio. kr. årligt. Samtidig vil der kunne foretages en mere optimeret holddannelse for valghold og fremmedsprog, som beskrevet i tidligere afsnit. I forhold til de fysiske rammer, så vil en sådan model give en væsentlig bedre faglokale udnyttelse og hvis der anvendes en campus model, så må der forventes en væsentlig forbedret lokaleanvendelse. Der skal dog være opmærksomhed på væresteder for de ældste elever i fagområderne. For de skoler, der afgiver udskolinger, der vil en lang række af faglokalerne til de ældste klasser blive afgivet og vil frigøre mange kvm. Det vurderes samlet at en sådan model vil kunne frigive mange kvm. og dermed reducere de årlige udgifter til bygningsdrift.

Det må forventes, at der kan være nogle udgifter til en ændret indretning i forbindelse med en sådan evt. omlægning. Af kapacitetsmæssige grunde kan de matrikler, der ikke har udskoling evt. få et spor mere end de havde tidligere, hvilket ligeledes vil kun styrke indskoling og faglokale brugen.

Konklusioner og videre arbejde

Valghold

Det vil være muligt at skabe et større valgfagsudbud ved at udbyde valgfag på tværs af skolerne. Skolerne har en gennemsnitlig valgholdsstørrelse på 20 elever, der vil kunne forøges ved valghold på tværs af skolerne. Erfaringerne fra andre kommuner viser dog, at

der er en række udfordringer med en sådan model samt at det kan medføre merudgifter til koordinering, hvis det bliver meget stort (hele kommunen).

Fremmedsprog

3. fremmedsprog fra 7. klasse kan med fordel organiseres på tværs af flere skoler, idet disse sproghold har en gennemsnitlig holdstørrelse på 14 elever. Der vil dog i lighed med valgfag være nogle logistiske udfordringer.

Deling af medarbejdere på tværs af skoler med særlige kompetencer

I særlige tilfælde kan skolerne dele medarbejdere på tværs af skoler, hvis det er til varetage af undervisningsopgaver, så vil det ikke give nogle reduktioner i udgiften. Til gengæld kan der være et økonomisk rationale i at dele nogle af ressourcepersonfunktionerne på tværs af skoler.

Koordinering og oprettelse af særlige profiler på skolerne for udskolingseleverne

Der er ingen konkrete evalueringer, der kan sige noget om effekten for elevernes læring i forbindelse med profilskoler. Den fagopdelte undervisning og læringsmål for fagene giver en begrænset mulighed for at give evt. linjer en ekstraordinær toning. Der er ingen økonomiske fordele i en sådan model.

Ny klassedannelse i udskoling på tværs af skolerne

Principielt kan der godt laves en ny klassedannelse på tværs af skoler i forbindelse med skiftet til udskoling, men eleverne vil have mulighed for at blive på deres nuværende skole, hvorfor det må forventes, at det vil være begrænset, hvor mange der vil flytte. Grundet de få spor på skolerne, så vil der være en risiko for at kun få vil få imødekommet deres ønske samt muligheden for at der vil være u hensigtsmæssig store forskelle i klassestørrelserne i kommunen.

Digital fjernundervisning på tværs af skoler

Arbejdsgruppen har ikke lavet en nærmere undersøgelse af digital fjernundervisning. Undervisningsministeriet igangsætter et forsøg på nogle skoler i skoleåret 2017/18, der er således kun ganske begrænsede erfaringer med det. I første omgang er disse forsøg rettet mod områder, hvor det er vanskeligt at rekruttere uddannede lærere samt hvor skolerne er meget små og derfor meget små hold til f.eks. fremmedsprog. Teknologisk institut har udarbejdet en samlet rapport om digital fjernundervisning i folkeskolen³. Arbejdsgruppen vil anbefale at Rudersdal Kommune afventer erfaringerne fra de kommuner, som søger om at være med i Undervisningsministeriets udviklingsforsøg.

Samling af eleverne på færre udskolingsafdelinger

Der er gennem de seneste år etableret flere skoler med samlede udskolingsafdelinger flere steder i landet. Der er ikke en samlet evaluering eller evidens i forhold til elevernes læring i forbindelse med disse ændringer. En model med færre udskolingsafdelinger i Rudersdal Kommune vil give et ekstra årligt råderum til skolerne på ca. 10 mio. kr. gennem en mere optimal klassedannelse. Endvidere vil en sådan model frigive dele af skolernes fysiske rammer, idet der vil være en bedre faglokaleanvendelse og nedlæggelse af nogle faglokaler. Det anslås at dette vil give et råderum på op til 5 mio. kr. årligt. Endvidere vil det kunne give et større valgfagsudbud på de færre udskolinger og kunne optimere klassestørrelsen på f.eks. sproghold, hvilket vil kunne være med til at skabe et yderligere råderum. Endvidere må der kunne forventes en besparelse på særligt undervisningsudstyr mm. Kvalitativt forventes det at skabe mulighed for større faglige miljøer, hvor medarbejderne kan udvikle praksis sammen, samt bedre adgang til specialkompetencer i forhold til de ældste elever og bedre liniefagsafdækning, der samlet må forventes at understøtte elevernes læring og udvikling. En sådan model vil kræve fokus på specielt overgange samt sikring af en sammenhæng mellem indskoling og udskoling. Modellen vil ikke betyde nedlæggelse af indskolingstilbud i

---

³ http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:MoXO2g5Zr78J:www.stil.dk/-/media/STIL/Filer/PDF/16/160930-Forsog-med-fjernundervisning-i-folkeskolen_final.ashx+&cd=1&hl=da&ct=clnk&gl=dk

lokalområdet. Det vil kræve en nærmere proces og afdækning, hvis skolerne vil arbejde videre med sådanne modeller.

Den videre proces

Arbejdsgruppen anbefaler at rapporten tages til efterretning og afklaring af den videre proces drøftes i Børne- og Skoleudvalget samt med skolebestyrelser og skoleledere inden der tages endelig stilling til en proces på Børne- og Skoleudvalgets møde i marts 2017.

Analysereporten har en sammenhæng med analyserapporterne om skolernes fysiske og skoleledelse.